

Ferros forjats d'Alpens

Alpens

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Nucli urbà
Emplaçament Ubicats als carrers, façanes, balcons, finestres i portes del nucli urbà d'Alpens.

Coordenades:

Latitud: 42.11939
Longitud: 2.10059
UTM Est (X): 425652
UTM Nord (Y): 4663423

Classificació

Número de fitxa 08004 - 59
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'estat de conservació dels elements de ferro forjat és heterogeni. En alguns casos s'han pintat i modificat però en general es conserven les obres tal com van ser fetes.

Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titular: Propietaris diversos

Fitxes associades:

[Nucli urbà d'Alpens](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dv., 07/07/2006 - 02:00

Descripció

Les obres artístiques de ferro forjat d'Alpens es troben distribuïdes pels carrers, façanes, balcons, finestres i portes del nucli urbà d'Alpens, així com també en algunes de les masies del terme municipal. Són obres de ferro forjat de gran interès artístic que foren fetes, la majoria d'elles, pel ferrer d'Alpens Joan Prat i Roca (1898-1985). El treball d'aquest ferrer és present a la majoria de les cases en les quals es poden comptar més de seixanta picaportes i tiradors, molts d'ells amb dracs i serps de formes recargolades i ondulades, ricament decorats que presenten els ulls sortits, la boca oberta, la llengua punxeguda i les ales esteses. Altres motius figuratius que representà en picaportes i tiradors foren peixos i alguna calavera. També es poden comptar una cinquantena de reixes, vuitanta balcons, més de cent vint fanals de gran originalitat que il·luminen carrers i decoren les façanes i un variat mosaic de baranes, manetes de porta, passamans d'escaleres, trepitja papers i llangardaixos. Cal destacar la seva escultura més emblemàtica: el Manelic, protagonista de l'obra d'Àngel Guimerà "Terra Baixa", que té les característiques del pastor de muntanya que es troba situada al centre de l'antiga plaça del Pou Comú. D'entre la gran quantitat d'obres també són remarcables: la reixa de ferro forjat de la masia del Colomer amb dos dracs que tenen la boca oberta i les ales esteses, i sostenen amb les dues mans un porta-teies que té el mànec en espiral; el fanal sostingut per un drac alat ubicat a la façana de cal Teta; la barana serpentejant de la casa ubicada a l'extrem sud de la plaça Major; el fanal de la cantonada de la casa natal del ferrer (a l'antiga plaça del Pou Comú) o la reixa del seu balcó que presenta una figura -amb petites banyes - amb els braços estesos agafant dos barrots, entre molts d'altres. Són obres que decoren les façanes i els carrers d'Alpens deixant una bonica imatge i un gran patrimoni artístic a tot el poble.

En l'actualitat, Enric Pla, un jove artista de la forja que té el seu taller a Alpens manté en el seu treball la vella tècnica del ferro forjat. Ha deixat la seva empremta al poble amb escultures davant el seu taller, un espectacular làmpada al Casino i, una esvelta escultura dedicada als donants de sang ubicada al costat del parc infantil del Ramal.

Història

El popular ferrer d'Alpens, Joan Prat i Roca (1898-1985) va revestir la majoria de baranes de balcons, picaportes, reixes, passamans d'escaleres, llangardaixos i fanals que es troben al nucli i en algunes masies del terme municipal. Va néixer a Alpens el 1898, fill de i nét de ferrers va començar a treballar en aquest ofici als 14 anys i realitzà el seu aprenentatge oficial a Barcelona. Al llarg de la seva vida no es va limitar únicament a ferrar cavalls i eugues, arranjar carros i construir eines i objectes d'ús domèstic. La seva capacitat artística per modelar ferro forjat el féu produir, per encàrrec o no, nombrosos objectes decoratius que es poden observar en tots els racons del poble. Va morir el 1985. Tretze anys després, en complir-se el centenari del seu naixement, va tenir el reconeixement públic com a "homenatge de fidelitat a un ofici, una terra i a un país", alhora que rebia, a títol pòstum, la Flor Natural del Lluçanès dins la festa de Primavera organitzada per les associacions GALL i SOLC.

Bibliografia

Fullet informatiu d'Alpens, editat l'any 1996.

Fullet informatiu Alpens, un museu de forja al carrer, editat l'any 2006.

PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999.

YLLA-CATALÀ, G, Inventari del Patrimoni Arquitectònic d'Alpens, Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, 1991.

